Oversigt

Del I – Den offentlige forvaltning

Kapitel 1. Forvaltningens organisation 21
Kapitel 2. Kompetence 30

Del II – Sagsbehandling

Kapitel 3. Introduktion til sagsbehandling 37
Kapitel 4. Anvendelsesområder for FVL, OFL og PDL 40
Kapitel 5. Inhabilitet 53
Kapitel 6. Repræsentation 61
Kapitel 7. Vejledningspligt 65
Kapitel 8. Sagens oplysning 71
Kapitel 9. Partshøring 84
Kapitel 10. Aktindsigt 93
Kapitel 11. Tavshedspligt 109
Kapitel 12. Formelle krav til afgørelsen 115

Del III – Hjemmel

Kapitel 13. Introduktion til hjemmel 131
Kapitel 14. Fortolkning af rimelig præcise lovbestemmelser 133
Kapitel 15. Udfyldning af skønsmæssige lovbestemmelser 135

Del IV – Prøvelse

Kapitel 16. Introduktion til prøvelse 143
Kapitel 17. Administrativ rekurs 147
Kapitel 18. Remonstration og tilbagekaldelse 159
Kapitel 19. Kommunaltilsynet 162
Kapitel 20. Folketingets Ombudsmand 170
Kapitel 21. Domstolsprøvelse 176

Indhold

Forord 3

Del I – Den offentlige forvaltning

Kapitel 1.
Forvaltningens organisation 21
1.1 Indledning 21
1.2 Statslig forvaltning 21
1.2.1 Den centrale statsforvaltning 21
1.2.1.1 Departementer 21
1.2.1.2 Styrelser (direktorater) 22
1.2.1.3 Råd og nævn 22
1.2.2 Den regionale statsforvaltning 22
1.2.3 Den lokale statsforvaltning 23
1.3 Regional forvaltning 23
1.3.1 Opgaver 23
1.3.2 Styreformer 24
1.3.3 Den regionale administration 24
1.4 Kommunal forvaltning 24
1.4.1 Kommunalbestyrelsen 25
1.4.2 Borgmesteren 25
1.4.3 Kommunaldirektøren 25
1.4.4 Styreformer 26
1.4.4.1 Udvalgsstyre 26
1.4.4.2 Mellemformsstyre 26
1.4.4.3 Udvalgsløst styre 27
1.4.4.4 Skanderborg-modellen 27
1.4.4.5 Magistratsstyre 27
1.4.5 Den kommunale administration 27
1.5 Styring 28
1.5.1 Inden for det administrative hierarki 28
1.5.2 Uden for det administrative hierarki 29

Kapitel 2.
Kompetence 30
2.1 Indledning 30
2.2 Kompetencefordeling 30
2.2.1 Saglig kompetence 30
2.2.2 Stedlig kompetence 30
2.3 Overdragelse af kompetence (delegation) 30
2.3.1 Intern delegation 31
2.3.1.1 Delegation inden for hierarkisk opbyggede myndigheder 31
2.3.1.2 Delegation inden for kollegiale organer 31
2.3.1.3 Delegation inden for kommunerne 31
2.3.2 Ekstern delegation 31

2.3.2.1 Delegation inden for det administrative hierarki 32
2.3.2.2 Delegation til råd og nævn 32
2.3.2.3 Delegation til private 32
2.4 Pligt til videresendelse til rette myndighed 33
2.4.1 Klagefrister 33
2.5 Retsvirkning af inkompetence 33
2.5.1 Saglig inkompetence 34
2.5.2 Stedlig inkompetence 34

Del II – Sagsbehandling

Kapitel 3.
Introduktion til sagsbehandling 37
3.1 Indledning 37
3.1.1 Forvaltningsloven 37
3.1.2 Offentlighedsloven 38
3.1.3 Persondataloven 38
3.2 Disposition til opgaver om sagsbehandling 38

Kapitel 4.
Anvendelsesområder for FVL, OFL og PDL 40
4.1 Indledning 40
4.2 Forvaltningslovens anvendelsesområde 40
4.2.1 Myndighedsbegrebet 40
4.2.1.1 Institutioner på privatretligt grundlag 41
4.2.2 Afgørelsesbegrebet 42
4.2.2.1 Det traditionelle afgørelsesbegreb 42
4.2.2.2 Det udvidede afgørelsesbegreb 43
4.2.2.3 Faktisk forvaltningsvirksomhed 43
4.2.2.4 Privatretlige dispositioner 44
4.2.2.5 Indstillinger og udtalelser 44
4.2.2.6 Processuelle beslutninger 44
4.2.2.7 Tjenestebefalinger 45
4.2.3 Partsbegrebet 45
4.2.3.1 Adressater 45
4.2.3.2 Ansøgere 45
4.2.3.3 Klagere 45
4.2.3.4 Naboer 46
4.2.3.5 Foreninger og interesseorganisationer 46
4.2.3.6 Anmeldere, vidner, forurettede osv. 46
4.2.3.7 Særlig om parter i tilsynssager 46
4.2.3.8 Særlig om myndigheden og dens ansatte som parter 47
4.2.4 Fravigelse af FVL ved aftale? 47
4.3 Offentlighedslovens anvendelsesområde 47
4.3.1 HR: Al virksomhed, der udøves i den offentlige forvaltning 48
4.3.2 U1: Sager inden for strafferetsplejen 48
4.3.3 U2: Sager om førelse af en ministerkalender 48
4.3.4 U3: Sager om lovgivning 49
4.3.5 U4: Sager om ansættelse eller forfremmelse 49
4.3.6 U5: Sager om enkeltpersoners ansættelsesforhold 49

4.4 Persondatalovens anvendelsesområde 49
4.4.1 Behandling 50
4.4.2 Personoplysninger 50
4.4.3 Elektronisk databehandling m.v. 50
4.4.3.1 HR: Elektronisk behandling 51
4.4.3.2 U1: Manuelt register 51
4.4.3.3 U2: Manuel videregivelse til anden myndighed 52

Kapitel 5.
Inhabilitet 53
5.1 Indledning 53
5.1.1 Oversigt over reglerne 53
5.2 Hvem kan være inhabil? 53
5.2.1 Personer 54
5.2.2 Myndigheder 54
5.3 Betingelser for inhabilitet 54
5.3.1 Afgørelsessag 54
5.3.2 Interessekollision 55
5.3.2.1 Partsinhabilitet (partstilknytning) 55
5.3.2.2 Slægtskabsinhabilitet (familiemæssig tilknytning) 55
5.3.2.3 Selskabsinhabilitet (tilknytning til en juridisk person) 55
5.3.2.4 To-instans inhabilitet (tidligere deltagelse i sagens behandling) 56
5.3.2.5 Andre tilfælde 57
5.4 Undtagelser til inhabilitet 57
5.4.1 Ingen påvirkningsrisiko 58
5.4.2 Substitutionsvanskeligheder 58
5.5 Retsvirkning af inhabilitet 59
5.5.1 Afgørelse vedrørende sagens realitet er ikke truffet 59
5.5.2 Afgørelse vedrørende sagens realitet er truffet 59
5.6 Disposition til opgaver om inhabilitet 59

Kapitel 6.
Repræsentation 61
6.1 Indledning 61
6.2 Repræsentationens anvendelsesområde 61
6.2.1 Afgørelsessager 61
6.2.2 Ulovbestemt grundsætning om repræsentation 61
6.3 Hvem kan repræsentere en part? 62
6.4 Repræsentationens omfang 62
6.4.1 HR: Fuld repræsentation 62
6.4.2 U1: Partens personlige medvirken nødvendig 63
6.4.3 U2: Værdispringsregel 63
6.4.4 U3: Lovhjemmel 63
6.5 Retsvirkning af repræsentation 63
6.5.1 Kommunikation med repræsentanten 64
6.5.2 Kommunikation med parten 64
6.5.3 Inhabilitet for repræsentanter 64
6.6 Retsvirkning af tilsidesættelse af repræsentation 64

Kapitel 7.
Vejledningspligt 65
7.1 Indledning 65
7.2 Forholdet til klagevejledning 65
7.3 Vejledningspligtens anvendelsesområde 66
7.3.1 Betingelser for vejledningspligt efter FVL § 7 66
7.3.1.1 Afgørelsessag 66
7.3.1.2 Henvendelse til myndigheden 66
7.3.1.3 Inden for myndighedens sagsområde 67
7.3.2 Vejledning som følge af god forvaltningsskik 67
7.3.2.1 Vejledning om faktisk forvaltningsvirksomhed 67
7.3.2.2 Vejledning på eget initiativ 67
7.3.2.3 Besvarelse af spørgsmål fra borgerne 67
7.4 Vejledningens form 68
7.5 Vejledningens indhold 68
7.5.1 Juridiske forhold 68
7.5.2 Særligt om sociale ydelser 68
7.5.3 Intensiveret vejledningspligt 69
7.5.4 Begrænset vejledningspligt 69
7.6 Retsvirkning af vejledningsmangler 69
7.6.1 Borgeren stilles som ved korrekt og fyldestgørende vejledning 69
7.6.2 Ugyldighed 70
7.6.3 Erstatningsansvar 70
7.7 Disposition til opgaver om vejledningspligt 70

Kapitel 8.
Sagens oplysning 71
8.1 Indledning 71
8.2 Officialprincippet 71
8.2.1 Hvor grundigt skal sagen oplyses? 71
8.2.2 Retsvirkning af tilsidesættelse af officialprincippet 72
8.3 Notatpligt 73
8.3.1 Betingelser for notatpligt 73
8.3.2 Retsvirkning af tilsidesættelse af notatpligt 74
8.4 Oplysninger fra parten 74
8.4.1 Partens oplysningspligt 74
8.4.1.1 Ansøgningssager 74
8.4.1.2 Andre sager end ansøgningssager 74
8.4.2 Partens oplysningsret 75
8.5 Myndighedens egne oplysninger 75
8.6 Oplysninger fra andre myndigheder 75
8.6.1 Hvilke oplysninger må myndighed A indhente fra myndighed B? 76
8.6.1.1 Ansøgningssager 76
8.6.1.2 Andre sager end ansøgningssager 77
8.6.2 Hvilke oplysninger må myndighed B videregive til myndighed A? 77
8.6.2.1 Personoplysninger 77
8.6.2.2 Andre fortrolige oplysninger end personoplysninger 77
8.6.3 Hvilke oplysninger skal myndighed B videregive til myndighed A? 78
8.6.4 Retsvirkning af uberettiget indsamling/videregivelse af oplysninger 78
8.7 Elektronisk behandling af personoplysninger 78

8.7.1 Behandling og videregivelse af personoplysninger 79
8.7.1.1 Særlig følsomme personoplysninger 79
8.7.1.2 Andre følsomme personoplysninger 80
8.7.1.3 Almindelige personoplysninger 80
8.7.2 Pligt til at informere den registrerede 81
8.7.2.1 Oplysninger indsamlet hos borgeren selv 81
8.7.2.2 Oplysninger indsamlet hos andre end borgeren selv 82
8.7.3 Den registreredes indsigelsesret over for behandlingerne 82
8.7.4 Retsvirkning af tilsidesættelse af persondatalovens regler 82
8.7.4.1 Uberettiget behandling af personoplysninger 83
8.7.4.2 Tilsidesættelse af oplysningspligten 83
8.7.5 Disposition til opgaver om behandling af personoplysninger 83

Kapitel 9.
Partshøring 84
9.1 Indledning 84
9.1.1 Oversigt over reglerne 84
9.2 Betingelser for partshøringspligt 85
9.2.1 Oplysninger vedrørende sagens faktiske omstændigheder 85
9.2.2 Manglende kendskab til at oplysningerne indgår 86
9.2.3 Oplysninger til ugunst for parten 86
9.2.4 Oplysninger af væsentlig betydning 87
9.3 Undtagelser til partshøringspligt 87
9.3.1 Ubetænkeligt at træffe afgørelse uden partshøring 87
9.3.2 Partshøring vil medføre overskridelse af lovbestemt frist 87
9.3.3 Værdispringsregel 88
9.3.4 Parten har ikke ret til partsaktindsigt i oplysningerne 88
9.3.5 Ubestemt kreds af personer eller væsentlige vanskeligheder 88
9.3.6 Særlige bestemmelser ved lov 88
9.3.7 Sager der kan genoptages 88
9.3.7.1 Genoptagelse af sagen på borgerens initiativ (remonstration) 89
9.3.7.2 Sagens karakter og hensynet til parten selv 89
9.4 Ulovbestemt udvidet partshøringspligt 89
9.4.1 Disciplinære afskedigelsessager 89
9.4.2 Partstvister 90
9.5 Gennemførelse af partshøring 91
9.5.1 Hvornår skal parten høres? 91
9.5.2 Hvad skal parten høres over? 91
9.5.3 Formkrav til høringsproceduren 91
9.6 Retsvirkning af undladt partshøring 92
9.7 Disposition til opgaver om partshøring 92

Kapitel 10.
Aktindsigt 93
10.1 Indledning 93
10.1.1 Forholdet mellem regelsættene 93
10.1.1.1 Forholdet mellem FVL og OFL 93
10.1.1.2 Forholdet mellem FVL og PDL 94
10.1.1.3 Forholdet mellem PDL og OFL 94
10.1.1.4 Skematisk sammenligning af aktindsigtsreglerne 95
10.1.2 Forholdet til reglerne om tavshedspligt 95

10.1.2.1 Forholdet mellem tavshedspligt og aktindsigt efter FVL 95
10.1.2.2 Forholdet mellem tavshedspligt og aktindsigt efter OFL 96
10.2 Partens aktindsigt efter FVL 96
10.2.1 Omfattede sager 96
10.2.2 Omfattede dokumenter 96
10.2.2.1 HR: Alle dokumenter, der vedrører sagen 97
10.2.2.2 U1: Ansøgerens egne forhold i ansættelsessager 97
10.2.2.3 U2: Interne arbejdsdokumenter 97
10.2.2.4 U3: Fortrolige dokumenter 98
10.2.3 Omfattede oplysninger 98
10.2.3.1 HR: Alle sagens oplysninger 98
10.2.3.2 U: Værdispringsregel 98
10.2.4 Begæring om partsaktindsigt 98
10.2.4.1 Hvem kan begære aktindsigt efter FVL? 99
10.2.4.2 Hvem skal begæringen rettes til? 99
10.2.4.3 Begæringens form og indhold 99
10.2.4.4 Besvarelse af begæringen 99
10.2.4.5 Klage 99
10.2.5 Retsvirkning af uberettiget afslag på partsaktindsigt 100
10.2.5.1 Forudgående partsaktindsigt 100
10.2.5.2 Efterfølgende partsaktindsigt 100
10.2.6 Disposition til opgaver om aktindsigt efter FVL 100
10.3 Enhvers aktindsigt efter OFL 101
10.3.1 Omfattede sager 101
10.3.2 Omfattede dokumenter 101
10.3.2.1 HR: Alle sagens dokumenter 101
10.3.2.2 U1: Interne arbejdsdokumenter 102
10.3.2.3 U2: Fortrolige dokumenter 102
10.3.2.4 U3: Værdispringsregel 102
10.3.2.5 U4: Tavshedsbelagte dokumenter 103
10.3.3 Omfattede oplysninger 103
10.3.3.1 HR: Alle sagens oplysninger 103
10.3.3.2 U1: Oplysninger om private forhold 103
10.3.3.3 U2: Oplysninger om forretningshemmeligheder 103
10.3.3.4 U3: Værdispringsregel 104
10.3.3.5 U4: Oplysninger undergivet tavshedspligt 104
10.3.4 Begæring om aktindsigt 104
10.3.4.1 Hvem kan begære aktindsigt efter OFL? 104
10.3.4.2 Hvem skal begæringen rettes til? 104
10.3.4.3 Begæringens form og indhold 104
10.3.4.4 Besvarelse af begæringen 105
10.3.4.5 Klage 105
10.3.5 Disposition til opgaver om aktindsigt efter OFL 106
10.4 Den elektronisk registreredes indsigtsret efter PDL 106
10.4.1 Omfanget af indsigt 106
10.4.1.1 HR: Alle oplysninger om den registrerede 106
10.4.1.2 U1: Værdispringsregel 107
10.4.1.3 U2: Oplysningerne er ikke undergivet aktindsigt 107
10.4.1.4 U3: Oplysningerne behandles for domstolene 107
10.4.1.5 U4: Oplysningerne behandles i videnskabeligt/statistisk øjemed 107

10.4.2 Begæring om indsigt 107
10.4.2.1 Hvem kan begære indsigt efter PDL? 107
10.4.2.2 Hvem skal begæringen rettes til? 107
10.4.2.3 Begæringens form og indhold 107
10.4.2.4 Besvarelse af begæringen 108
10.4.2.5 Seks måneders karantæne 108
10.4.2.6 Klage 108
10.4.3 Retsvirkning af uberettiget afslag på indsigt 108
10.4.4 Disposition til opgaver om indsigt efter PDL 108

Kapitel 11.
Tavshedspligt 109
11.1 Indledning 109
11.2 Hvem er undergivet tavshedspligt? 109
11.2.1 Myndigheder 109
11.2.2 Personer 109
11.3 Hvilke oplysninger er undergivet tavshedspligt? 110
11.3.1 Statens sikkerhed 110
11.3.2 Udenrigspolitiske interesser 110
11.3.3 Strafferetlig forfølgning 110
11.3.4 Kontrolvirksomhed 111
11.3.5 Offentlige økonomiske interesser 111
11.3.6 Private interesser 111
11.4 Tavshedspålæg 112
11.4.1 Inden for den offentlige forvaltning 112
11.4.2 Uden for den offentlige forvaltning 113
11.5 Hvad indebærer tavshedspligten? 113
11.6 Retsvirkning af tilsidesættelse af tavshedspligten 114
11.6.1 Strafansvar 114
11.6.2 Disciplinært ansvar 114
11.6.3 Erstatningsansvar og godtgørelse 114

Kapitel 12.
Formelle krav til afgørelsen 115
12.1 Indledning 115
12.2 Afgørelsens form 115
12.2.1 Formkrav 115
12.2.2 Sproglig udformning 116
12.3 Begrundelse 117
12.3.1 Betingelser for samtidig begrundelsespligt 117
12.3.1.1 Afgørelsessag 118
12.3.1.2 Skriftlig afgørelse 118
12.3.1.3 Part 118
12.3.1.4 Ikke fuldt ud medhold 118
12.3.2 Betingelser for efterfølgende begrundelsespligt 118
12.3.3 Begrundelsens indhold 119
12.3.3.1 Sagens jus 119
12.3.3.2 Sagens faktum 120
12.3.3.3 Rigtig begrundelse 120
12.3.3.4 Standardbegrundelser 121
12.3.3.5 Begrænsninger i begrundelsens indhold 121

12.3.4 Retsvirkning af begrundelsesmangler 122
12.3.4.1 Ugyldighed 122
12.3.4.2 Suspension af klagefrist 122
12.4 Klagevejledning 123
12.4.1 Betingelser for klagevejledning 123
12.4.1.1 Afgørelsessag 123
12.4.1.2 Administrativ rekurs 123
12.4.1.3 Skriftlige afgørelser 124
12.4.1.4 Ikke fuldt ud medhold 124
12.4.2 Klagevejledningens indhold 124
12.4.3 Retsvirkning af manglende/urigtig klagevejledning 125
12.4.3.1 Manglende klagevejledning 125
12.4.3.2 Urigtig eller mangelfuld klagevejledning 125
12.5 Sagsbehandlingstid 125
12.6 Afgørelsens meddelelse 126
12.6.1 Hvem skal afgørelsen bekendtgøres over for? 126
12.6.2 Forholdet til tilbagekaldelse 126
12.6.3 Retsvirkning af meddelelsesmangler 127

Del III – Hjemmel

Kapitel 13.
Introduktion til hjemmel 131
13.1 Indledning 131
13.2 Legalitetsprincippet 131
13.2.1 Skærpet hjemmelskrav 131
13.2.2 Lempet hjemmelskrav 131
13.2.3 Særligt om hjemmelskravet i kommunerne (kommunalfuldmagten) 132
13.3 Klassifikation af hjemmelsgrundlaget 132
13.4 Disposition til opgaver om hjemmel 132

Kapitel 14.
Fortolkning af rimelig præcise lovbestemmelser 133
14.1 Indledning 133
14.2 Fortolkningsfaktorer 133
14.3 Fortolkningsstilarter 133
14.3.1 Objektiv og subjektiv fortolkning 133
14.3.2 Udvidende og indskrænkende fortolkning 134
14.3.3 Formålsfortolkning 134
14.3.4 Modsætningsslutning og analogislutning 134
14.4 Disposition til opgaver om fortolkning 134

Kapitel 15.
Udfyldning af skønsmæssige lovbestemmelser 135
15.1 Indledning 135
15.2 Fastlæggelse af lovlige kriterier 135
15.2.1 Loven og dens forarbejder 135
15.2.2 Interne regler 135
15.2.3 Formålsbetragtninger 135
15.2.3.1 Specialitetsprincipperne 136

15.2.4 Lighedsbetragtninger 136
15.2.5 Menneskerettigheder 136
15.2.6 Almene kriterier 137
15.3 Afvejning af lovlige kriterier 137
15.3.1 Inddragelse af kriterier 137
15.3.2 Kriteriers vægt 137
15.3.2.1 HR: Afvejningen er fri 138
15.3.2.2 U1: Afvejningsregler i lov, forarbejder eller retsgrundsætninger 138
15.3.2.3 U2: Menneske- og frihedsrettigheder har overvægt 138
15.3.2.4 U3: Skønnet må ikke sættes under regel 138
15.3.2.5 UU3: Lovlige interne regler om kriteriers vægt 138
15.3.2.6 U4: Lighedsprincippet 139
15.4 Valg af retsfølge 139
15.4.1 Fastsættelse af vilkår 139
15.4.2 Proportionalitetsprincippet 139
15.5 Disposition til opgaver om udfyldning 140

Del IV – Prøvelse

Kapitel 16.
Introduktion til prøvelse 143
16.1 Indledning 143
16.1.1 Administrativ prøvelse 143
16.1.2 Ombudsmandsprøvelse 143
16.1.3 Domstolsprøvelse 144
16.2 Skematisk sammenligning af prøvelsesformerne 144
16.3 Disposition til opgaver om prøvelse 146

Kapitel 17.
Administrativ rekurs 147
17.1 Indledning 147
17.2 Hjemmel 147
17.2.1 Hierarkisk rekurs 147
17.2.1.1 Særligt om kommunale afgørelser 148
17.2.1.2 Særligt om afgørelser fra råd og nævn 148
17.2.2 Ankerekurs 148
17.2.3 Rekurs som følge af ekstern delegation 148
17.3 Kompetence 149
17.4 Procesforudsætninger 149
17.4.1 Klageret 149
17.4.2 Klagefrist 150
17.4.2.1 HR: Der gælder ingen generel klagefrist 150
17.4.2.2 U1: Klagefrist hjemlet i lovgivningen 150
17.4.2.3 UU1: Oprejsningsbevilling 151
17.4.2.4 U2: Ikke bevismæssigt grundlag for klagens behandling 152
17.4.2.5 U3: Ikke retlig interesse i at få afgørelsen ændret 152
17.4.3 Klagegebyr 152
17.4.4 Formkrav 152
17.4.5 Indholdsmæssige krav 152
17.5 Opsættende virkning 153

17.5.1 HR: Klage har ikke opsættende virkning 153
17.5.2 U1: Lovhjemmel 153
17.5.3 U2: Myndighedsbeslutning 153
17.6 Sagens ramme 154
17.6.1 Nova og mellemkommende fakta 154
17.7 Bedømmelsesgrundlag 154
17.7.1 Det faktiske grundlag 154
17.7.2 Det retlige grundlag 155
17.8 Reaktionsmuligheder 155
17.8.1 Særligt om annullation 156
17.8.2 Særligt om hjemvisning 156
17.8.3 Ændring til skade for klager (reformatio in pejus) 156
17.8.3.1 HR: Forbud mod ændring til skade for klager 157
17.8.3.2 U1: Andet følger af lov 157
17.8.3.3 U2: Betingelserne for ugyldighed er opfyldt 157
17.8.3.4 U3: Modstående offentlige eller private hensyn 157
17.8.3.5 U4: Klageinstansen kan rejse sag af egen drift 157
17.9 Prøvelse af rekursinstansens afgørelse 157
17.9.1 Administrativ prøvelse 158
17.9.2 Ombudsmandsprøvelse 158
17.9.3 Domstolsprøvelse 158

Kapitel 18.
Remonstration og tilbagekaldelse 159
18.1 Indledning 159
18.2 Remonstration 159
18.3 Tilbagekaldelse 160
18.3.1 Tilbagekaldelse af bebyrdende afgørelse 160
18.3.2 Tilbagekaldelse af begunstigende afgørelse 160
18.4 Særligt om ændringer af praksis 161
18.4.1 Skærpelse af praksis 161
18.4.2 Lempelse af praksis 161

Kapitel 19.
Kommunaltilsynet 162
19.1 Indledning 162
19.2 Hjemmel 162
19.3 Kompetence 162
19.3.1 HR: Lovgivning, der særligt gælder for offentlige myndigheder 162
19.3.2 U1: Ansættelsesretlige regler 163
19.3.3 U2: Særlige myndigheder kan tage stilling 163
19.4 Procesforudsætninger 163
19.4.1 Tilsynets initiativret 163
19.4.2 Tilsynets initiativpligt 163
19.5 Opsættende virkning 164
19.6 Sagens ramme 164
19.7 Bedømmelsesgrundlag 164
19.8 Reaktionsmuligheder 164
19.8.1 Vejledende udtalelse 165
19.8.2 Annullation 165
19.8.2.1 Hvis beslutningen ikke er bragt til udførelse 165

19.8.2.2 Hvis beslutningen er bragt til udførelse 165
19.8.3 Suspension 166
19.8.4 Tvangsbøde 166
19.8.5 Erstatningsretligt søgsmål 167
19.8.6 Erstatningsretlig bod 167
19.8.7 Anerkendelsessøgsmål 168
19.9 Prøvelse af tilsynets afgørelser m.v. 168
19.9.1 Administrativ prøvelse 168
19.9.2 Ombudsmandsprøvelse 169
19.9.3 Domstolsprøvelse 169

Kapitel 20.
Folketingets Ombudsmand 170
20.1 Indledning 170
20.2 Hjemmel 170
20.3 Kompetence 170
20.4 Procesforudsætninger 171
20.4.1 Klagesager 171
20.4.1.1 Klageret 171
20.4.1.2 Klagefrist 171
20.4.1.3 Formkrav 171
20.4.1.4 Udnyttelse af administrativ rekurs 171
20.4.2 Egen drift-sager 172
20.4.3 Inspektionssager 172
20.5 Opsættende virkning 172
20.6 Sagens ramme 172
20.7 Bedømmelsesgrundlag 173
20.7.1 Gældende ret 173
20.7.2 God forvaltningsskik 173
20.7.2.1 Hensynsfuldhed, høflighed m.v. 173
20.7.2.2 Sagsbehandlingstid 174
20.7.2.3 Udvidelse af forvaltningslovens regler 174
20.8 Reaktionsmuligheder 174
20.9 Prøvelse af ombudsmandens udtalelser 175
20.9.1 Administrativ prøvelse 175
20.9.2 Domstolsprøvelse 175
20.9.2.1 Spørgsmål, som ombudsmanden har afgivet udtalelse om 175
20.9.2.2 Søgsmål mod ombudsmanden 175

Kapitel 21.
Domstolsprøvelse 176
21.1 Indledning 176
21.2 Hjemmel 176
21.3 Kompetence 176
21.3.1 HR: Ethvert spørgsmål om forvaltningens grænser 177
21.3.2 U: Endelighedsbestemmelse 177
21.4 Procesforudsætninger 177
21.4.1 Søgsmålsret 178
21.4.1.1 HR: Sagsøgeren skal have retlig interesse 178
21.4.1.2 U: Lovhjemmel 178
21.4.2 Søgsmålsfrist 178

21.4.2.1 HR: Ingen søgsmålsfrist 178
21.4.2.2 U: Lovhjemmel 178
21.4.3 Udnyttelse af administrativ rekurs 179
21.5 Opsættende virkning 179
21.6 Sagens ramme 180
21.6.1 Nova og mellemkommende fakta 180
21.7 Bedømmelsesgrundlag 180
21.7.1 Det faktiske grundlag 180
21.7.2 Det retlige grundlag 180
21.7.2.1 Sagsbehandlingsregler 180
21.7.2.2 Hjemmelsgrundlaget 181
21.8 Reaktionsmuligheder 181
21.8.1 Afvisning 181
21.8.2 Stadfæstelse 181
21.8.3 Ugyldighed 181
21.8.3.1 Retlig mangel 182
21.8.3.2 Væsentlighedsvurderingen 182
21.8.3.3 Tertiære momenter 184
21.8.4 Annullation 184
21.8.5 Ændring 184
21.8.6 Hjemvisning 184
21.8.7 Erstatning 185
21.9 Prøvelse af domstolenes afgørelser 185
21.9.1 Administrativ prøvelse 185
21.9.2 Ombudsmandsprøvelse 185
21.9.3 Domstolsprøvelse 185

Forkortelser 186

Litteratur 187

FOB-register 188

Domsregister 190

Stikord 191